

BONDEOPRØRET I TYSKLAND

Alle i Danmark har i her 1534 hørt om reformationen i Tyskland. Og alle kender navnet på den ledende reformator Martin Luther og hans angreb på paven og den katolske kirke.

THOMAS MÜNTZER

Men alle har også hørt om det tyske bondeoprør i 1525. Oprøret blev ledet af præsten Thomas

Thomas Müntzer

Müntzer. Müntzer var i starten tilhænger af Luther, men de blev uenige. Luther mente, at man som kristen skulle adlyde landets ledere – fx kejseren og den lokale fyrste – fordi de var indsat af Gud.

Müntzer mente derimod, at fyrsterne misbrugte deres magt, og at magten i stedet skulle ligge hos folket selv – hos bønderne og borgerne.

Hvor Luther ville opdele magten i to – en åndelig magt (kirken) og en politisk magt (fysten), så ville Müntzer indføre et "teokrati" dvs. en styreform, hvor en forsamling af troende borgere tager beslutninger på både det kirkelige og det politiske område.

OPRØRET

Mange bønder og borgerne synes godt om Müntzers tanker, da godsejerne og andre adelige ledere ofte var meget brutale. Akkurat som de er det i Danmark. Men adelen ville selvfølgelig ikke afgive magten. Hvis bønderne og borgerne ville have magten, måtte det ske gennem et oprør.

Müntzer samlede en hær på omkring 8000 bønder. Han regnede med, at de havde Gud på deres side. Men de havde i hvert fald ikke Martin Luther på deres side. Luther frygtede, at oprøret ville ende i kaos, så hans reformationstanker fuldstændig ville drukne i krig og politisk magtkamp. Hans råd til adelen var, at de skulle slå bønderne ned "som gale hunde". Og det var præcis hvad der skete. En hær af landsknægte slagtede bondehæren. Thomas Müntzer selv blev fanget, tortureret og til sidst halshugget.

Krigen mellem bønder og landsknægte

REAKTIONEN I DANMARK

De danske adelsfolk så oprøret i Tyskland som en advarsel om, hvad der kan ske, hvis reformations-tankerne vinder frem. De var dog godt tilfredse med Luthers støtte til at bekæmpe opstanden.

Folk som Ambrosius Bogbinder og Skipper Klement så derimod oprøret som endnu et eksempel på adelens brutalitet og magtsyge. Især Ambrosius Bogbinder var inspireret af Thomas Müntzer.

Hans Tavsén var derimod enig med Luther i, at kongen og adelen stadig skulle bestemme landets politik. Det var kun den katolske kirke, som man skulle gøre oprør imod.

En af bøndernes ledere som hed Jacklein Rohrback blev i 1525 brændt ihjel på denne måde som straf for oprøret.

Hans Tavsén. Han var ligesom Luther imod bøndernes oprør.